

แบบบันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้
รายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน (ท31101)
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569

จัดทำโดย
คุณครูศุภมาส โสชัยยันต์
ตำแหน่ง ครู
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

โรงเรียนสตรีศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1..... ชื่อหน่วย ค่านมัสการคุณานุคุณ.....
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-3..... เรื่อง ค่านมัสการคุณานุคุณ

1. ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

ด้าน K (Knowledge) นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องค่านมัสการคุณานุคุณในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ค่านมัสการคุณานุคุณ ผลงานการประพันธ์ของ พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) มีเนื้อหาว่าด้วยการน้อมรำลึกในคุณงามความดีของพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ปิตามารดา และครูอาจารย์ โดยมีความมุ่งหมายที่จะให้ผู้อ่านโดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนไทยตั้งอยู่ในความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณและนำเสนออย่างอันดีงามไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

ผู้แต่ง

พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร)

ลักษณะคำประพันธ์

อินทรวีเชียรฉันท 11 กาพย์ฉบัง 16

จุดมุ่งหมายในการแต่ง

เพื่อปลูกฝังคุณธรรมและตระหนักถึงความกตัญญูต่เวที

ความเป็นมา

พระยาศรีสุนทรโวหารได้นำคาถาภาษาบาลีมาแปลและเรียบเรียงแต่งเป็น

บทร้อยกรอง มีสัมผัสคล้องจอง ง่ายต่อการท่องจำ

สามารถพรรณนาความได้อย่างไพเราะจับใจ หากเทียบกับการแปลเป็นความเรียงร้อยแก้วทั่วไป

และถ้าอ่านออกเสียงเป็นทำนองเสนาะหรือสวดด้วยทำนองสรภัญญะ

จะยิ่งเพิ่มความไพเราะของถ้อยคำและความหมายที่จรโล่งจิตใจ

ให้ข้อคิดและคติธรรมเป็นอย่างมาก

ด้าน P (Practice) นักเรียนได้ฝึกทักษะเกี่ยวกับรายวิชาภาษาไทย ไม่ว่าจะเป็นทักษะการอ่านออกเสียง อ่านจับใจความสำคัญ อ่านวิเคราะห์และตีความ จากการฝึกอ่านงานเขียนเรื่องค่านมัสการคุณานุคุณ โดยคุณครูให้นักเรียนได้แบ่งกลุ่มและมอบหมายงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปอ่านเนื้อหาเรื่องค่านมัสการคุณานุคุณ หลังจากนั้นนักเรียนแต่ละกลุ่มให้ออกมานำเสนอเนื้อหาที่กลุ่มตนเองได้รับมอบหมาย ในขั้นตอนนี้ทำให้เกิดทักษะการพูด รวมถึงทักษะการฟัง/ดูอย่างมีวิจารณญาณ

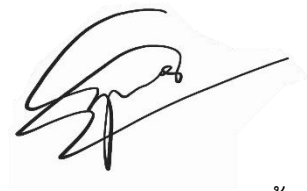
ด้าน A (Attitude) นักเรียนเกิดจิตพิสัยที่ดีหลังจากเรียนจบเรื่องคุณค่าการคุณค่าคุณคือเข้าใจ
วัตถุประสงค์ในงานเขียนเรื่องนี้ เกี่ยวกับการเห็นความสำคัญของวัฒนธรรมไทย และการเลือกรับวัฒนธรรม
ตะวันตกมาใช้ในประเทศไทยให้เหมาะสมกับบริบทของสังคม

2. ปัญหาและอุปสรรค

-

3. แนวทางแก้ปัญหา

-

ลงชื่อ (ผู้สอน)
นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1..... ชื่อหน่วย คำนำมัสการคุณานุคุณ.....
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4-5..... เรื่อง ธรรมชาติของภาษา

1. ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

ด้าน K (Knowledge) นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องธรรมชาติของภาษา ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ภาษาคือการสื่อสารระหว่างสิ่งมีชีวิต ไม่ว่าคนหรือสัตว์ เมื่อรวมกันเป็นกลุ่ม ย่อมมีการสื่อสารระหว่างกัน เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ เช่นการเรียนการสอน เพื่อบอกความรู้สึก เช่นการโอบกอด เพื่อให้สัญญาณ เช่น การบินวนของฝูงผึ้งอาจอยู่ในรูปใดก็ได้ ไม่ว่าจะเป็น วัจนภาษาหรืออวัจนภาษา (ภาษาที่ไม่ใช้ถ้อยคำ) อาจอยู่ในรูปของเสียงคือการพูด หรืออยู่ในรูปของถ้อยคำในการขีดเขียน ซึ่งมนุษย์น่าจะเป็นสัตว์ประเภทเดียวที่สามารถประดิษฐ์คำเพื่อแทนเสียงพูดได้

1. ภาษาใช้เสียงสื่อความหมาย

1.1 เสียงสัมพันธ์กับความหมาย เสียงธรรมชาติ เดาคความหมายได้ เช่น แมว ตึกแก รดตึกตึก

1.2 เสียงไม่สัมพันธ์กับความหมาย คนกำหนดความหมายขึ้น เช่น บ้าน ลิง มด

2. ภาษาประกอบด้วยหน่วยเล็กซึ่งประกอบกันเป็นหน่วยใหญ่ขึ้น คือ เสียง --> คำ --> กลุ่มคำหรือประโยค --> เรื่องราว สามารถขยายได้เรื่อยๆ ไม่จำกัด

3. ภาษามีการเปลี่ยนแปลง

ภาษาเปลี่ยนแปลงเนื่องจากการพูดในชีวิตประจำวัน (กลืนเสียง/กร่อนเสียง) อิทธิพลของภาษาอื่น (ยืมคำ/เลียนแบบสำนวนหรือประโยค) การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยีต่างๆ ทำให้เกิดสิ่งใหม่ขึ้น ส่งผลให้คำเก่าที่เคยใช้ถูกแทนที่ด้วยคำใหม่ และการเลียนภาษาของเด็ก

4. ภาษามีลักษณะเฉพาะที่ต่างและเหมือนกัน

4.1 ลักษณะเฉพาะที่ต่างกันของแต่ละภาษา ได้แก่ เสียง ชนิดของคำ และไวยากรณ์

4.2 ลักษณะเฉพาะที่เหมือนกันในแต่ละภาษา เช่น เสียงสื่อความหมาย มีวิธีสร้างคำหลากหลาย มีสำนวน สุภาษิต มีคำชนิดต่างๆ ขยายประโยคได้เรื่อยๆ มีวิธีแสดงความคิดคล้ายกัน และมีการเปลี่ยนแปลง

ด้าน P (Practice) ด้านทักษะการเรียนรู้หลังจากที่นักเรียนได้รับองค์ความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของภาษานักเรียนได้ฝึกสังเกต วิเคราะห์คำตัวอย่างต่าง ๆ ที่ครูผู้สอนนำมาให้นักเรียนได้ลองตอบคำถาม รวมทั้งทักษะการวิเคราะห์แยกแยะจากการทดสอบทำแบบฝึกหัด ซึ่งเบื้องต้นพบว่านักเรียนร้อยละ 80 มีความเข้าใจในเนื้อหาและสามารถแยกคำไทยแท้/คำต่างประเทศได้ถูกต้อง

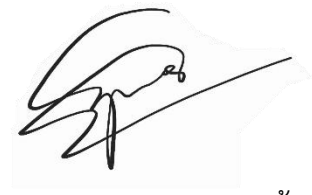
ด้าน A (Attitude) ด้านจิตพิสัย นักเรียนได้เห็นคุณค่าของการอนุรักษ์ภาษาไทย

2. ปัญหาและอุปสรรค

ระยะเวลาในการเรียนรู้บางช่วงตรงกับวันหยุดนักขัตฤกษ์ โดยเฉพาะวันจันทร์และวันศุกร์ ส่งผลให้นักเรียนที่มีคาบเรียนตรงกับวันดังกล่าวเรียนช้ากว่าเพื่อน

3. แนวทางแก้ปัญหา

จัดการเรียนการสอนเสริมนอกเวลาเรียน หรือมีการปรับลักษณะการสอนให้สั้นกระชับมากยิ่งขึ้น

ลงชื่อ (ผู้สอน)

นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1..... ชื่อหน่วย คำนำมัสการคุณานุคุณ.....
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6-7..... เรื่อง ระดับภาษา

1. ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

ด้าน K (Knowledge) นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญและภาษาทั้ง 5 ระดับ ดังนี้

ระดับพิธีการ เป็นภาษาที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ มีความประณีต งดงาม ภาษาที่ใช้เป็นคำระดับสูง และมีความซับซ้อนของประโยคอยู่ ภาษาในระดับนี้จะใช้ในโอกาสสำคัญอย่างงานราชพิธี วรรณกรรมชั้นสูง

ระดับทางการ เป็นอีกภาษาหนึ่งที่มีความสมบูรณ์และถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ มักใช้ในโอกาสสำคัญ ๆ ที่เป็นทางการ อย่างเช่น หนังสือราชการวิทยานิพนธ์ รายงานทางวิชาการ การกล่าวปราศรัย กล่าวเปิดพิธีหรืองานสำคัญ

ระดับกึ่งทางการ ระดับภาษานี้จะอยู่ก้ำกึ่งระหว่างระดับที่เป็นทางการกับไม่เป็นทางการ เป็นภาษาที่สุภาพ แต่ไม่ได้เคร่งครัดเท่าภาษาทางการ อาจมีภาษาระดับสนทนาเข้ามาปนด้วย มักใช้ในการติดต่อธุรกิจ หรือพูดกับคนที่รู้จัก ไม่สนิท และยังใช้กับงานเขียนอย่างเช่น สารคดี บทวิจารณ์ เกี่ยวกับบันเทิงคดีต่าง ๆ เพื่อไม่ให้เนื้อหาเคร่งเครียดเกินไป

ระดับสนทนา เป็นภาษาที่ใช้สนทนากับบุคคลที่รู้จักหรือไม่รู้จักในเวลาส่วนตัว รวมถึงเจรจาซื้อขายหรือการประชุมที่ไม่เป็นทางการ มักมีรูปประโยคง่าย ๆ แต่ยังคงความสุภาพ เช่น การรายงานข่าว การเจรจาธุระทั่วไป

ระดับกันเอง เป็นภาษาพูดทั่วไปที่ใช้กับคนสนิท มีจุดประสงค์คือเพื่อนความสนุกสนาน ภาษาที่ใช้จึงเป็นภาษาที่ฟังแล้วดูสบาย ๆ ไม่เคร่งครัด โดยคำที่ใช้จะมีทั้งคำหยาบ คำสแลง

ด้าน P (Practice) นักเรียนได้ฝึกทักษะการเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กับการเรียนรู้เนื้อหาเรื่องระดับภาษา โดยฝึกทักษะการอ่าน การเขียน และการฟังดูพูด ผ่านการตอบคำถาม ทดลองทำแบบฝึกหัดย่อยในคาบเรียน

ด้าน A (Attitude) ด้านจิตพิสัยนักเรียนสามารถนำความรู้เรื่องระดับภาษาไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือการทำข้อสอบต่าง ๆ

2. ปัญหาและอุปสรรค

-

3. แนวทางแก้ปัญหา

-

ลงชื่อ (ผู้สอน)

นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2..... ชื่อหน่วย อิเหนา ตอน ศีกะหมังกุหนิง.....
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-3..... เรื่อง อิเหนา ตอน ศีกะหมังกุหนิง

1. ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

ด้าน K (Knowledge) นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับ ประวัติความเป็นมา ลักษณะคำประพันธ์และเนื้อหาของเรื่องอิเหนา ตอนศีกะหมังกุหนิง ดังนี้

อิเหนา เป็นบทละครพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย เป็นบทละครที่วรรณคดีสโมสรยกย่องให้เป็นยอดของบทละครรำ เพราะเป็นหนังสือซึ่งแต่งดีพร้อมทั้งเนื้อหา ทั้งความไพเราะ ทั้งกระบวนที่จะเล่นละครประกอบกัน และยังเป็นหนังสือดีในทางที่จะศึกษาประเพณีไทยสมัยโบราณ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยทรงพระราชนิพนธ์ตรงตามตำราทุกอย่าง แม้บทละครเรื่องอิเหนาจะมีเค้าเรื่องมาจากนิทานพื้นเมืองชาว แต่ทรงดัดแปลงแก้ไขให้เข้ากับธรรมเนียมของบ้านเมือง อรรถาธิบายและรสนิยมของคนไทย

ผู้แต่ง	พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
ลักษณะคำประพันธ์	กลอนบทละคร
จุดมุ่งหมายในการแต่ง	เพื่อใช้ในการแสดงละครใน

ด้าน P (Practice) นักเรียนเกิดทักษะการเรียนรู้โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการอ่านออกเสียง อ่านจับใจความสำคัญ และอ่านเพื่อตีความ พร้อมทั้งได้ทักษะการเขียนย่อความหลังจากที่อ่านเนื้อเรื่องเสร็จแล้ว

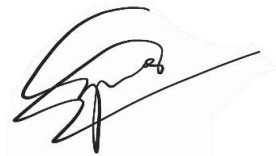
ด้าน A (Attitude) นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนเรื่องอิเหนา สามารถแสดงความคิดเห็นและวิเคราะห์ได้ว่าแต่ละตัวละครมีจุดดี จุดด้อยอย่างไร ปมปัญหาเกิดจากอะไร และถ้าเป็นนักเรียนจะเลือกปฏิบัติแบบใด เป็นต้น

2. ปัญหาและอุปสรรค

-

3. แนวทางแก้ปัญหา

-

ลงชื่อ (ผู้สอน)

นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2..... ชื่อหน่วย อิเหนา ตอน ศีกะหมังกุหนิง.....
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4-5..... เรื่อง การเขียนอธิบาย บรรยาย พรรณนา

1. ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

ด้าน K (Knowledge) นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการเขียนทั้ง 3 ชนิด ดังนี้

1. การอธิบาย คือ การทำให้บุคคลอื่นเข้าใจความจริง ความสัมพันธ์หรือปรากฏการณ์ต่างๆทั้งที่เป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติและเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมแยกได้ 5 ประเภท

1.1 การอธิบายตามลำดับขั้นตอน มักใช้กับการอธิบายกิจกรรม การปฏิบัติหรือการเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เป็นกระบวนการหรือกรรมวิธี มีขั้นตอนเป็นระยะไป เช่น การผลิตสิ่งของ การออกกำลังกาย การประกอบอาหาร เป็นต้น

1.2 การใช้ตัวอย่าง ใช้เพื่อช่วยในการอธิบายในสิ่งที่เข้าใจยาก

1.3 การเปรียบเทียบความเหมือนหรือความต่างกัน เหมาะกับการอธิบายสิ่งแปลกใหม่หรือสิ่งที่ผู้ฟังไม่คุ้นเคยมาก่อน โดยพยายามหาสิ่งที่ผู้ฟังผู้อ่านคุ้นเคยหรือรู้จักดีอยู่แล้ว นำสิ่งนั้นมาเทียบเคียงและชี้ให้เห็นว่าสิ่งใหม่ที่อธิบายนั้นมีอะไรบ้างที่คล้ายคลึงหรือแตกต่างไปจากที่คุ้นเคยอยู่

1.4 การชี้สาเหตุหรือผลลัพธ์ที่สัมพันธ์กัน

1.5 การนิยาม คือ การให้คำจำกัดความหรือกำหนดขอบเขต ข้อตกลงในเรื่องความหมายของคำหรือศัพท์เพื่อจะได้เข้าใจตรงกัน

2. การบรรยาย คือ การเล่าเรื่อง การกล่าวถึงเหตุการณ์ที่ต่อเนื่องกัน โดยชี้ให้เห็นฉาก สถานที่ เวลา เหตุการณ์สาเหตุที่ก่อให้เกิด สภาพแวดล้อม บุคคลที่เกี่ยวข้องตลอดจนผลที่เกิดจากเหตุการณ์นั้นๆ เนื้อหาในการบรรยายอาจเป็นเรื่องจริง เช่น ประวัติบุคคล เรื่องเล่าจากประสบการณ์หรือเป็นเรื่องสมมุติ เช่น นิทาน นิยาย เรื่องสั้นที่มีการเล่าเรื่อง

3. การพรรณนา คือ การให้รายละเอียดของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง สิ่งนั้นอาจจะเป็นบุคคล วัตถุ สถานที่หรือเหตุการณ์ช่วงใดช่วงหนึ่ง โดยยกพรรณนาส่วนประกอบแต่ละส่วนให้แจ่มแจ้งหรือชี้ให้เห็นลักษณะเด่นของสิ่งนั้นๆ

ด้าน P (Practice) นักเรียนได้ฝึกทักษะการเขียน คือ การเขียนอธิบาย บรรยาย และพรรณนา โดยการฝึกสังเกตลักษณะของการเขียนแต่ละชนิด ลองแต่งข้อความหรือเนื้อหาจากการเขียนแต่ละชนิด

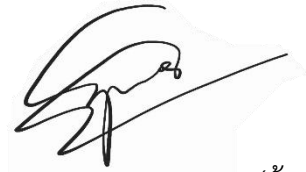
ด้าน A (Attitude) นักเรียนเกิดจิตพิสัยที่ดีเกี่ยวกับการเขียนคือควรเขียนให้เนื้อหาและชนิดของการเขียนสอดคล้องกัน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาที่ต้องการสื่อสารได้อย่างชัดเจน

2. ปัญหาและอุปสรรค

-

3. แนวทางแก้ปัญหา

-

ลงชื่อ (ผู้สอน)

นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3..... ชื่อหน่วย นิทานเวตาล.....
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-4..... เรื่อง นิทานเวตาล

1. ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

ด้าน K (Knowledge) นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ลักษณะคำประพันธ์และเนื้อหาเรื่อง นิทานเวตาล ดังนี้

ความเป็นมา

นิทานเวตาล ฉบับนิพนธ์ พระราชนิพนธ์ พระราชวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ มีที่มาจากวรรณกรรมสันสกฤตของอินเดีย โดยมีชื่อเดิมว่า “เวตาลปัญจวิงศติ” ศิวทาสได้แต่งไว้ในสมัยโบราณ

ต่อมาได้มีผู้นำนิทานเวตาลทั้งฉบับภาษาสันสกฤตและภาษาฮินดีมาแปลเป็นภาษาอังกฤษ โดยร้อยเอก เซอร์ ริชาร์ด เอฟ. เบอร์ตัน ก็ได้นำมาแปลและเรียบเรียงแต่งแปลงเป็นสำนวนภาษาของตนเองให้คนอังกฤษอ่าน แต่ไม่ครบทั้ง 25 เรื่อง กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ได้ทรงแปลนิทานเวตาลจากฉบับของเบอร์ตัน จำนวน 9 เรื่อง และจากฉบับแปลสำนวนของ ซี. เอช. ทอร์นีย์ อีก 1 เรื่อง รวมเป็นฉบับภาษาไทยของกรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ 10 เรื่อง เมื่อ พ.ศ. 2461

นิทานเวตาลเป็นนิทานที่มีลักษณะเป็นนิทานซับซ้อนนิทาน คือ มีนิทานเรื่องย่อยซ้อนอยู่ในนิทานเรื่องใหญ่

ประวัติผู้แต่ง

พระราชวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ทรงชำนาญด้านภาษาและวรรณคดีเป็นพิเศษ ได้ทรงนิพนธ์หนังสือไว้มากมายโดยใช้นามแฝงว่า “น.ม.ส.” ซึ่งทรงเลือกจากตัวอักษรตัวหลังพยางค์ของพระนาม (พระองค์เจ้า) “รัชนี้แจ่มจรัส”

ลักษณะคำประพันธ์

นิทานเวตาล แต่งเป็นร้อยแก้ว โดยนำทำนองเขียนร้อยแก้วของฝรั่งมาปรับเข้ากับสำนวนไทยได้อย่างกลมกลืน และไม่ทำให้เสียอรรถรส แต่กลับทำให้ภาษาไทยมีชีวิตชีวา จึงได้รับยกย่องเป็นสำนวนร้อยแก้วที่ใหม่ที่สุดในยุคนั้น เรียกว่า “สำนวน น.ม.ส.”

เรื่องย่อ

ในโบราณกาล มีเมืองที่ใหญ่เมืองหนึ่งชื่อ กรุงธรรมปุระ พระราชาทรงพระนามว่า ท้าวมหาพล มีพระมเหสีที่ทรงสิริโฉมงดงามแม้มีพระราชธิดาที่ทรงเจริญวัยแล้ว ต่อมาได้เกิดศึกสงครามทหารของท้าวเอาใจออกห่าง ทำให้ทรงพ่ายแพ้ พระองค์จึงทรงพาพระมเหสีและพระราชธิดาหลบหนีออกจากเมืองเพื่อไปเมืองเดิมของพระมเหสี ในระหว่างทางท้าวมหาพลได้ถูกโจรกรรมทำร้ายเพื่อชิงทรัพย์และสิ่งของมีค่า จนพระองค์สิ้นพระชนม์ จนพระราชธิดาและพระมเหสีเสด็จหนีเข้าไปในป่าลึก

ในเวลานั้นมีพระราชาทรงพระนามว่า ท้าวจันทเรศน กับพระราชบุตร ได้เสด็จมาประพาสป่าและพบรอยเท้าของสตรีซึ่งเมื่อพบสตรีทั้งสองจะให้รอยเท้าที่ใหญ่เป็นพระมเหสีของท้าวจันทเรศน และรอยเท้าที่เล็กเป็นพระชายาของพระราชบุตร แต่เมื่อพบนางทั้งก็ปรากฏว่า รอยเท้าที่ใหญ่คือพระราชธิดา และรอยเท้าที่เล็ก นั้นคือ พระราชมารดา ดังนั้นพระราชธิดาจึงเป็นพระมเหสีของท้าวจันทเรศน และพระมารดาได้เป็นพระชายาของพระราชบุตร

ด้าน P (Practice) นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่านออกเสียง อ่านเว้นวรรคตอนให้ถูกต้องตรงตามฉันทลักษณ์ของกาพย์ฉบัง 16 และอินทวิเชียรฉันท 11 เนื่องจากการบังคับคำครู-ลหุ นอกจากนี้ยังได้ฝึกทักษะการอ่านแปลความ ตีความจากบทประพันธ์ โดยครูผู้สอนมอบหมายให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกันพิจารณามงคลสูตร กลุ่มละ 1 พระคาถา ซึ่งใน 1 พระคาถา มีมงคลประมาณ 3-5 ข้อ เมื่อพิจารณาได้แล้วนักเรียนจะเกิดทักษะสำคัญอีกคือ ทักษะการพูดในที่ประชุมชน หรือการนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ด้าน A (Attitude) นักเรียนเกิดการวิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละครและสามารถสรุปเป็นข้อคิดที่ได้จากการอ่านเรื่องนิทานเวตาลได้ คือ เรื่องสติปัญญา การลดทิฐิในตนเอง เป็นต้น

2. ปัญหาและอุปสรรค

ระยะเวลาในการเรียนรู้บางช่วงตรงกับวันหยุดนักขัตฤกษ์ โดยเฉพาะวันจันทร์และวันศุกร์ ส่งผลให้นักเรียนที่มีคาบเรียนตรงกับวันดังกล่าวเรียนช้ากว่าเพื่อน

3. แนวทางแก้ปัญหา

จัดการเรียนการสอนเสริมนอกเวลาเรียน หรือมีการปรับลักษณะการสอนให้สั้นกระชับมากยิ่งขึ้น

ลงชื่อ (ผู้สอน)

นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4..... ชื่อหน่วย นิราศนรินทร์คำโคลง.....
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-5..... เรื่อง นิราศนรินทร์คำโคลง

1. ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

ด้าน K (Knowledge) นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ลักษณะคำประพันธ์และเนื้อหาเรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์ ดังนี้

ผู้แต่ง นายนรินทร์เบตร์

นายนรินทร์เบตร์ เดิมชื่อ อิน ได้รับราชการเป็น มหาดเล็ก ฝ่ายพระราชวังบวร (วังหน้า) ในสมัยรัชกาลที่ 2 ได้รับพระราชทานยศเป็นหุ้มแพร มีบรรดาศักดิ์ที่ นายนรินทร์เบตร์ จึงมักเรียกกันว่า นายนรินทร์เบตร์ (อิน) คือใส่ชื่อเดิมเข้าไปด้วย

ที่มา

นายนรินทร์เบตร์ (อิน) ได้แต่งนิราศเรื่องนี้เมื่อคราวตามเสด็จสมเด็จพระบวรราชเจ้า มหาเสนานุรักษ์ยก กองทัพหลวงไปปราบพม่า ซึ่งยกลงมาตีเมืองกลางและชุมพร ในช่วงต้นรัชกาลที่ 2 เมื่อปีมะเส็ง (พ.ศ. 2352) นิราศเรื่องนี้ผู้แต่งไม่ได้ระบุชื่อเอาไว้ แต่เรียกกันโดยทั่วไปตามชื่อผู้แต่ง ว่า “นิราศนรินทร์”

ลักษณะคำประพันธ์

นิราศนรินทร์แต่งด้วยโคลงสี่สุภาพ 143 บท โดยมีรายสุภาพขึ้นต้น 1 บท ผู้แต่งประณีตในการคัดสรรคำ และความหมาย ร้อยกรองเป็นบทโคลงที่ไพเราะ ทั้งยังมีสัมผัสอักษรแพรวพราวตามขนบของคำโคลง อาจกล่าวได้ว่า แทบไม่มีโคลงบทไหนเลย ที่อ่านแล้วไม่รู้สึกลึกลับไพเราะงดงาม อย่างไรก็ตาม ด้วยสำนวนภาษาที่เก่าถึงยุครัตนโกสินทร์ตอนต้น จึงมีคำศัพท์จำนวนไม่น้อยที่เข้าใจยาก หรือเป็นที่ถกเถียงกันโดยยังไม่มีข้อยุติ

เนื้อหา

นิราศนรินทร์คำโคลงเริ่มเรื่องด้วยรายสุภาพยอพระเกียรติพระมหากษัตริย์ แล้วกล่าวถึงความเจริญของบ้านเมือง จากนั้นจึงรำพันถึงการจากนางอันเป็นที่รักและพรรณาสถานที่ที่ผ่านไป โดยนายนรินทร์เบตร์ (อิน) ได้ออกเดินทางเริ่มต้นจากคลองขุดผ่านวัดแจ้ง คลองบางกอก (ใหญ่) วัดหงส์ วัดสังข์กระจาย บางยี่เรือ (คลอง) ด่านนางนอง บางขุนเทียน บางบอน บางหัวกระบือ โคกขาม คลองโคกเต่า มหาชัย ท่าจีน บ้านบ่อ นาขวาง คลองสามสิบสองคด คลองย่านซื่อ แม่กลองปากน้ำ (ออกทะเล) บ้านแหลม คู้คดอ้อย เพชรบุรี ชะอำ ห้วยขมิ้น ท่าข้าม เมืองปราณ (บุรี) สามร้อยยอด ทุ่งโคแดง (ทุ่งวัดแดง) อ่าวนางรม (อ่าวประจวบ) บางสะพาน ขามส่าวบัว อุ่แห้ง เขาหมอนเจ้า โพสลับ ลับยักซ์ เมืองแม่น้ำ อยู่สะเภา หนองบัว แก่งตุ่ม แก่งคุลาตอก แก่งแก้ว (แก่งแก้วสงสาร) แก่งนางครวญ ปากน้ำ (รวม) เขาเพชร จนถึงตระนาว (ตระนาวศรี) เป็นที่หมายปลายทาง

ด้าน P (Practice) นักเรียนได้ฝึกฝนเกี่ยวกับทักษะการอ่านจับใจความสำคัญจากเนื้อหาเรื่องนิราศนรินทร์คำโคลง และทักษะการเขียนย่อความจากการอ่านลงในใบงาน

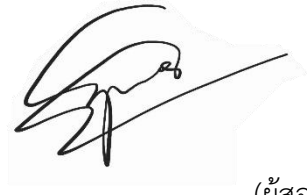
ด้าน A (Attitude) นักเรียนมีความสนุกสนานในการเรียน

2. ปัญหาและอุปสรรค

ระยะเวลาในการเรียนรู้บางช่วงตรงกับวันหยุดนักขัตฤกษ์ โดยเฉพาะวันจันทร์และวันศุกร์ ส่งผลให้นักเรียนที่มีคาบเรียนตรงกับวันดังกล่าวเรียนช้ากว่าเพื่อน

3. แนวทางแก้ปัญหา

จัดการเรียนการสอนเสริมนอกเวลาเรียน หรือมีการปรับลักษณะการสอนให้สั้นกระชับมากยิ่งขึ้น

ลงชื่อ (ผู้สอน)

นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4..... ชื่อหน่วย นิราศนรินทร์คำโคลง.....
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6-7..... เรื่อง โคลงสี่สุภาพ

1. ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

ด้าน K (Knowledge) นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องโคลงสี่สุภาพ ดังนี้

ตัวอย่าง โคลงสี่สุภาพ จาก ลิลิตพระลอ

๑ เสียงลือเสียงเล่าอ้าง	อันใด พี่เอย
เสียงย่อมยอศไคร	ทั่วหล้า
สองเชื้อพี่หลับไหล	ลืมนั่น ฤพี่
สองพี่คิดเองอ้า	อย่าได้ถามเฝือ

ข้อสังเกตของ โคลงสี่สุภาพ

1. ใน 1 บาท จะมี 2 วรรค
2. ใน 1 บท จะมี 4 บาท
3. ในวรรคแรก จะมี 5 คำเสมอ
4. ในวรรคหลัง จะมี 2 คำ (ไม่นับคำสร้อย) ยกเว้นบาทที่ 4 คำหลังจะมี 4 คำ
5. ในวรรคหลังของบาทที่ 1 และวรรคหลังของบาทที่ 3 มักมีคำสร้อย
6. ใน 1 บท จะมีคำทั้งสิ้น 30 คำ (ไม่นับรวมคำสร้อย)
7. มีคำบังคับที่ต้องใช้วรรณยุกต์ เอก จำนวน 7 แห่ง
8. มีคำบังคับที่ต้องใช้วรรณยุกต์ โท จำนวน 4 แห่ง
9. ตำแหน่งคำที่ใช้วรรณยุกต์ เอก และวรรณยุกต์โท ในบาท ที่ 1 สามารถใช้สลับที่กันได้
10. สามารถใช้คำตาย แทนเสียงเอกได้ กรณีหาคำที่เป็นคำเอกไม่ได้
11. สามารถใช้คำที่มีเสียงวรรณยุกต์ โท ได้ แม้ไม่ได้สะกดด้วยวรรณยุกต์โท เรียกว่า “คำโทโทษ” เช่น น้ำท่วม เขียนเป็น น้ำถ้วม
12. สามารถใช้คำที่มีเสียงวรรณยุกต์ เอก ได้ แม้ไม่ได้สะกดด้วยวรรณยุกต์เอก เรียกว่า “คำเอกโทษ” เช่น “หญ่า” เขียนเป็น “ญา”
13. หากโคลงมีเนื้อหาหลายบทต่อเนื่องกัน ให้มีคำสัมผัสระหว่างบท โดยให้คำสุดท้ายของบทต้นสัมผัสกับคำที่ 1 หรือคำที่ 2 หรือคำที่ 3 ของบทต่อไป จะทำให้มีความไพเราะยิ่งขึ้น

คำสร้อย ในโคลงสี่สุภาพ

คำสร้อยเป็นคำที่นำมาใส่ในโคลงสี่สุภาพเพื่อให้เกิดความไพเราะ หรือเพื่อให้เนื้อหาได้ใจความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งอาจจะมีหรือไม่มีก็ได้คะ อาทิเช่น พ่อ แม่ พี่ นา นอ เอย รา ฤ แส เอย เอย เป็นต้น คำสร้อยสามารถใช้ได้ทุกบาท แต่ที่นิยมใช้กันจะเป็นบาท ที่ 1 และบาท ที่ 3

ด้าน P (Practice) นักเรียนได้เรียนรู้และฝึกแต่งบทประพันธ์ตามฉันทลักษณ์ของโคลงสี่สุภาพ

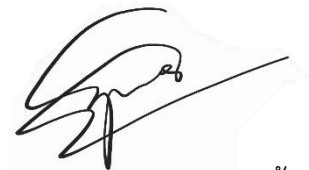
ด้าน A (Attitude) นักเรียนสนุกสนานในการเรียน

2. ปัญหาและอุปสรรค

-

3. แนวทางแก้ปัญหา

-

ลงชื่อ (ผู้สอน)

นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์